

STAREA, STRUCTURA ȘI DINAMICA INFRAȚIUNILOR DE PORNOGRAFIE INFANTILĂ

Igor CIOBANU, Violina MORARU

Universitatea de Stat din Moldova

Prin pornografie infantilă, conform Codului penal al SUA, se înțelege orice reprezentare vizuală reală sau generată de calculator ... ce exprimă un comportament sexual explicit ... În vederea dimensionării în plan legislativ și practic a fenomenului pornografie infantilă, prezentul articol procesează starea, structura și dinamica infracțiunilor de pornografie infantilă prin examinarea unor cazuri de referință la nivel internațional.

Prin urmare, e tratat cazul Statelor Unite ale Americii, stat cu cel mai mare și cuprinzător arsenal legislativ împotriva pornografiei infantile. Congresul american a încercat să armonizeze legile privind pornografia infantilă erei digitale. E valorificat cazul Angliei și Walesului, unde are loc individualizarea pedepsei și diferențierea sancțiunilor pentru pornografia infantilă, ținându-se cont de doi factori: natura materialelor indecente și nivelul implicării infractorului în fapta ilicită. Legiuitorul englez a prevăzut și circumstanțe agravante pentru: demonstrarea sau distribuția materialelor unui copil; numărul imaginilor impunător de mare; utilizarea materialelor în scop comercial; publicarea lor în rețeaua Internet. În continuare sunt stabilite realitățile pornografiei infantile și analizate cazurile Federației Ruse și Republicii Moldova.

În final sunt propuse recomandări importante în vederea prevenirii, combaterii și reducerii fenomenului pornografie infantilă la nivel local și global.

Cuvinte-cheie: *pornografie infantilă, cadru legal, eră digitală, victimă, pedeapsă, prevenire.*

THE STATE, STRUCTURE AND DYNAMICS OF CHILD PORNOGRAPHY OFFENCES

Child pornography, according to the U.S. Penal Code, means any visual representation ... real or computer generated expressing sexually explicit conduct ... In order to size legislatively and practical the phenomenon of child pornography, this article is processing the state, structure and dynamics of child pornography offences by examining relevant international cases.

Therefore, there is treated the case of the United States, the country with the largest and comprehensive legal arsenal against child pornography. The U.S. congress was the first to attempt to harmonize laws on child pornography to the digital age. In addition, there are considered the cases of England and Wales, where first occurred the individualization of the punishment and differentiation of sanctions for child pornography offences, taking into account two factors: the nature of the indecent material and the level of involvement of the offender. The English legislature provided and aggravating circumstances for: the demonstration or distribution of the material to children; the large number of images; the use of the material for commercial reasons; the publishing of the material on the Internet. Further are established the realms of child pornography and analyzed the cases of the Russian Federation and the Republic of Moldova.

Finally, but not least there are proposed important recommendations to prevent, combat and reduce the phenomenon of child pornography on local and global levels.

Keywords: *child pornography, legal framework, the digital age, the victim, punishment, prevention.*

Abuzul sexual asupra copiilor este privit ca un act atât de oribil din motiv că îi lipsește pe aceștia de inocența care îi caracterizează [10, p.12].

Potrivit statisticilor, pe zi circa 9 milioane de oameni vizitează web-siteuri cu conținut sexual [13]. La etapa actuală sexualitatea s-a infiltrat în spațiul cibernetic, astfel că oamenilor nu le prezintă vreo dificultate să-și găsească parteneri sexuali pe Internet și să discute în anonimătate anumite probleme de ordin intim, precum și să-și împărtășească experiența sexuală.

În plan legislativ, pornografia a suportat, inițial, efectul incriminării totale, pentru ca treptat, în legislațiile multor state, să se adopte un regim mai permisiv, nu în ultimul rând datorită mutațiilor adânci produse pe parcursul anilor în cultura și civilizația occidentală, care au dus la o interpretare nouă a conținutului și sferei libertății de exprimare.

În general, s-a afirmat că orice legislație ce-și propune să reglementeze libertatea exprimării ideilor, datorită conținutului acestor idei, se confruntă cu o puternică prezumție de neconstituționalitate. Pentru a răsturna o asemenea prezumție, legiuitorii trebuie să procedeze la o atenă evaluare a mediului social căruia îi este adresată legislația, a mentalităților care predomină în societate, precum și tendințelor de evoluție previzibile în concepții și moravuri. O legislație care tinde să protejeze valori constituționale, aflate în competiție cu libertatea de

exprimare, nu trebuie să se focalizeze asupra valorii anumitor conținuturi, ci să pună în prim-plan modalitățile tehnice, prin care anumite categorii de persoane ar putea fi ferite de contactul cu acele conținuturi.

La nivel intern, **Statele Unite ale Americii** are cel mai mare și mai cuprinzător arsenal legislativ împotriva pornografiei infantile din lume. Regimul se bazează pe o dublă reglementare: legile federale și sistemul de drept de stat.

În anii 1970 și 1980, ca rezultat al unei creșteri marcante a utilizării și reprezentării copiilor în clipuri video, filme și reviste pornografice, congresele și, practic, toate statele au adoptat un flux de legi și statuti care urmăreau combaterea creșterii alarmante a pornografiei infantile [9, p.79].

În 1977, Congresul SUA a adoptat Sexual Exploitation of Children Act, care **interzice, pentru prima dată, folosirea minorilor în producția de pornografie**, precum și producerea și distribuirea de materiale de pornografie infantilă. În 1984, Congresul a modificat Sexual Exploitation of Children Act din 1977 și a incriminat traficul interstatual de minori în scopul de a-i implica într-un comportament sexual explicit sau în scopul de a produce orice reprezentare vizuală a unui astfel de comportament. Oricine făcea cu bună-știință printuri sau publicații de pornografie infantilă era supus unor sancțiuni penale. De asemenea, legea a incriminat utilizarea, convingerea sau constrângerea oricărui minor de a participa în sau de a asista la activități sexuale explicite.

Odată cu inventarea computerelor personale la începutul anilor 1980, pornografia infantilă a evoluat la o nouă etapă. Congresul a încercat să armonizeze legile privind pornografia infantilă cu era digitală, adoptând Child Protection and Obscenity Enforcement Act.

Prevederile acestui act au inclus în sfera de reglementare transmiterea și publicarea pornografiei infantile prin intermediul calculatorului, reprezentarea vizuală a copiilor în activități sexuale în scopul producerii de pornografie infantilă. În pofida acestor prevederi legale, evoluțiile marcante în tehnologiile informaționale și socializare au permis consumatorilor de pedo-pornografie să meargă cu un pas înaintea legii. Datorită faptului că pornografia infantilă a devenit mai sofisticată, transferându-se în noile spații de comunicare pe Internet, statul a urmat să adopte un nou act ce ar acoperi lacunele existente; astfel, Congresul adoptă în 1996 Child Pornography Prevention Act (CPPA) [3].

Un rol semnificativ în lupta contra pedo-pornografiei l-a avut Communications Decency Act (CDA), adoptat în 1996, care avea scopul de a combate transmiterea materialelor indecente minorilor. CDA a stabilit și răspunderea pentru pornografia infantilă.

Semnat de președintele Bill Clinton, pe 8 februarie 1996, CDA a impus sancțiuni penale pentru oricine care cu bună-știință folosește un serviciu interactiv de calculator pentru a trimite unei persoane sub 18 ani sau pentru a pune la dispoziție acesteia orice cerere, sugestie sau alt mijloc de comunicare care descrie în termeni ofensatori, calificați în așa măsură de standardele sociale contemporane, organe, activități sexuale sau de excreție [6].

Totuși, unii avocați cu diligență și succes au reușit să dobândească excluderea părții referitoare la exprimarea indecentă dar nu obscenă. Ei s-au axat pe ideea că în caz contrar ar fi necesar de a interzice publicarea romanelor, nuvelilor, publicațiilor medicale, care au totuși impactul lor benefic asupra dezvoltării societății.

În Philadelphia, pe 12 iunie 1996, un juriu federal a blocat o parte din CDA, declarând că acesta ar încălca dreptul la libera exprimare a adulților, ca până într-un final Curtea Supremă să-l declare abrogat. În schimbul acestui act, mai devreme sau mai târziu trebuia să apară un act ce ar fi acoperit lacuna în drept existentă, acestea fiind Child Online Protection Act (COPA) și Children's Internet Protection Act (CIPA).

Actul COPA [4] a fost cel mai instabil, suferind dese suspendări, anulări parțiale din cauza litigiilor ajunse la Curtea Supremă, ce țineau iarăși de dreptul la libera exprimare, ca până la urmă să rămână o simplă reglementare a difuzărilor comerciale, iar în 2009 să fie anulat.

Prin adoptarea în 1998 a Protection of Children from Sexual Predators Act, Congresul a încercat să înlăture neajunsurile admise în actul CDA și, respectiv, COPA.

Spre deosebire de actele CDA și COPA, care au fost supuse criticilor și îndelungatelor procese judiciare cu referire la recunoașterea constituționalității, actul CIPA a avut succes în aplicare, generând instituirea pentru activitatea școlilor și bibliotecilor discounturile E-rate, care blochează în calculatoare materialele cu conținut obscen și alte informații interzise minorilor, pentru utilizatorii adulți fiind posibilă dezactivarea respectivei opțiuni, cu condiția efectuării cercetărilor în mod legal, în baza principiului bunei-credințe.

Conform CIPA, prin conținut dăunător („harmful for minors”) se înțelege orice desen, imagine, inclusiv grafică, sau altă reprezentare vizuală care, luată ca un întreg, face apel la un interes lasciv în nuditate, sex, sau excreție; descrie sau reprezintă, într-un mod ofensator pentru minori, un act sau contact sexual real sau

simulat, acte sexuale normale sau perverse reale sau simulate, sau o expunere indecentă a organelor genitale, care, luată ca un tot unitar, nu are valoare literară, artistică, politică, științifică [5].

După cazul *Miller versus California*, Curtea Supremă a definit termenul „obsceinate” ca fiind conținutul totalmente fără utilitate socială, care nu are vreo valoare literară, artistică, politică sau științifică.

Prin pornografie infantilă, conform Codului penal al SUA, se înțelege orice reprezentare vizuală reală sau generată de calculator, indiferent dacă a fost produsă prin mijloace electronice, mecanice sau alte mijloace, ce exprimă un comportament sexual explicit, unde: (A) producerea de astfel de reprezentare vizuală presupune utilizarea unui minor, având un comportament sexual explicit; (B) reprezentarea vizuală este o imagine reală sau generată de computer a unei persoane imposibil de a fi distinsă de un minor implicată într-un comportament sexual explicit.

Noțiunea „imposibil de distins” înseamnă imposibil de a fi deosebit, reprezentarea fiind de așa natură încât o persoană obișnuită ajunge la concluzia că în ea este un minor real, implicat într-un comportament sexual explicit [8].

Dezbaterile privind constituționalitatea și neconstituționalitatea unor legi, care împiedică dreptul la exprimare, au dus și la imposibilitatea ratificării de către SUA a mai multor legi europene, fie ratificarea lor formală.

Astfel, Statele Unite au semnat și ratificat, în 2002, Protocolul Opțional la Convenția privind Drepturile copilului, referitor la vânzarea de copii, prostituția copiilor și pornografia infantilă. După unii autori, recunoașterea și executarea acestuia este extrem de discutabilă. Obstacolele constituționale sunt practic insurmontabile, protocoalele nefiind executorii de la sine [3, p.15]. Rezultă că semnarea și ratificarea Protocolului opțional la Convenția cu privire la Drepturile copilului, referitor la vânzarea de copii, prostituția copiilor și pornografia infantilă a fost nimic altceva decât un simplu act de diplomație publică.

În **Anglia și Wales**, un rol semnificativ în lupta contra pornografiei infantile l-a avut Protection of Children Act din 1978. Acesta incrimina producerea și distribuirea de pedo-pornografie. Răspunderea pentru deținere de asemenea materiale va fi instituită abia în 1988. Astfel, actul urma să fie modificat de 4 ori: în 1988, prin adoptarea Criminal Justice Act care incrimina posesia de materiale pornografice cu minori; în 1994, prin adoptarea Criminal Justice and Public Order Act (CJPOA) care prevedea noțiunea de pseudo-fotografie generată de calculator; în 2000, prin Criminal Justice and Court Services Act (CJCSA) care prevedea o pedeapsă mai aspră pentru infracțiunile conexe pornografiei infantile și, în final, în 2003 prin Sexual Offences Act care a dat o definiție termenului „copil” recunoscută pe plan internațional. Abia prin actul din 2003 vârsta copilăriei a fost stabilită ca fiind până la 18 ani și nu până la 16, precum era prevăzut anterior. Asemenea schimbări au fost dictate de legislația Uniunii Europene, într-o armonizare a legii engleze cu reglementările unanim acceptabile. Ultimul act, de asemenea, prevedea liberarea de pedeapsă a persoanei vinovate în deținere de pornografie infantilă dacă aceasta se afla în căsătorie cu victima, având mai mult de 16 ani, neavând intenția să demonstreze sau să distribuie imaginile, totodată existând și consimțământul victimei la producerea imaginilor. Conform statisticilor, din 1980 până în 2004 în baza Protection of Children Act pentru pornografie infantilă au fost judecate 4771 persoane și condamnate 3789 persoane. În baza Criminal Justice Act, între anii 1988 și 2004 au fost judecate pentru posesie de materiale pornografice 1831 de persoane, 1267 dintre care au fost condamnate. Astfel, până la 6602 persoane au fost judecate și 5056 condamnate în acea perioadă pe teritoriul Wales-ului și Angliei. O creștere considerabilă a nivelului infracționalității în domeniu se observă la mijlocul anilor 1990 [1, p.18-24].

Una dintre operațiunile de depistare și sancționare a traficantilor de pornografie infantilă a fost Operation Ore, lansată pentru stoparea activității portalului de pornografie infantilă „Landslide” (Alunecare de teren) din Texas. Această operațiune s-a soldat cu 3750 de aresturi, printre care profesori, lucrători sociali, soldați și 50 de polițiști, în total fiind investigați aproximativ 6500 abonați Landslide, iar 109 copii au fost scoși din mâinile membrilor familiei care îi abuzau sexual. Dintre suspecții cercetați penal în cadrul investigației Ore, 39 au preferat să-și pună capăt zilelor, decât să cadă pradă umilinței publice, unul dintre aceștia fiind comandantul Forțelor Britanice în Gibraltar David White, care ar fi descărcat pornografie infantilă de pe paginile Landslide [1, p.26-27].

Prima persoană din Regatul Unit, condamnată în 1995 pentru posesie de pornografie infantilă reprezentând copii sub 16 ani a fost Christopher Sharp, amendat cu 9000 de lire sterline. Condamnarea lui Sharp a fost urmată de condamnarea lui Martin Crumpton, căruia i-a fost aplicată pentru prima dată pedeapsa cu închisoare pentru o asemenea categorie de infracțiune, acesta fiind privat de libertate pe un termen de 3 luni.

Un alt caz zguduitor a fost condamnarea lui Paul Gadd în noiembrie 1999 la 4 luni de închisoare. Acesta, cunoscut sub numele de Garry Glitter, a descărcat din rețeaua Internet cca 4000 de imagini cu conținut de pedo-pornografie [1, p.33].

Criminal Justice Act din 1988 conținea și anumite prevederi de liberare de pedeapsă pentru persoanele care:

a) aveau un temei legal pentru posedare de pornografie infantilă;

b) nu au văzut conținutul imaginilor sau pseudo-imaginilor care le posedau și nu știau despre conținutul lor ilegal sau cărora

c) imaginea sau pseudo-imaginea le-a fost trimisă fără solicitarea lor și fără ca aceasta să fie păstrată un termen nejustificat de îndelungat [1, p.35].

În acest sens, pe parcursul timpului a fost discutabilă și posesia de materiale obscene cu minori șterse din calculator. Astfel, în cazul *R versus Porter*, 3575 de imagini și 40 de filme au fost păstrate de inculpat în hard discurile a două calculatoare. De către polițiști 875 de imagini au fost recuperate din recycle bin, 7 din cele 40 de filme de asemenea au fost recuperate din recycle bin, celelalte 33 fiind restabilite din *temporary internet files*. 2700 de imagini au fost șterse, însă pictogramele acestora au putut fi observate prin softul ACDSee care face posibilă vizualizarea lor. Porter a invocat că acesta nu a posedat imaginile și nu le-a vizualizat, fiind imediat șterse de el. Totodată, s-a constatat că, indiferent de faptul dacă recycle bin a fost activă sau inactivă, exista sau nu exista posibilitatea restabilirii documentelor fără utilizarea unor softuri speciale cu care au fost dotați colaboratorii organelor de drept, totuși cert este un singur fapt: odată ce au fost înlăturate în recycle bin, rezultă că acestea anterior s-au aflat nemijlocit în posesia inculpatului, deci cad sub incidența normei penale. Curtea de Apel a menținut hotărârea în materia celor 875 de imagini și 7 filme care au fost recuperate din recycle bin, motivând prin posibilitatea accesării acestora de către inculpat [1, p.35].

Totodată, Curtea a introdus noi elemente ale laturii subiective, care constau în intenția de a păstra aceste materiale. Astfel, dacă A primește pe e-mail materiale obscene și acesta le înlătură fără a avea vreun soft special pentru restabilirea fișierelor, și chiar dacă îl are, nu este demonstrată intenția acestuia de a le restabili, persoana nu va fi trasă la răspundere.

Cu referire la această delimitare delicată s-a expus și Freedom of Information Act din 2000, care stipula că asupra faptului posibilității sau imposibilității recuperării materialelor urmează să se expună instanța în fiecare caz concret, ținând cont de circumstanțele cauzei. Bunăoară, există diferență între fișier *simply șters* și *definitiv eliminat*. Astfel, materialele *simply șterse* urmau să cadă sub incidența Freedom of Information Act, iar celelalte rămâneau sub jurisdicția secțiunii 160 din actul semnat la 1988 [1, p.42].

Sexual Offences Act din 2003 prevede o metodă de apărare limitată a persoanelor care produc imagini sau pseudoimagini indecente cu copiii în scop de prevenire, depistare și investigare a unor crime, relevante pentru urmărirea penală.

Un alt caz de mare anvergură a fost cel al preotului McLeish. Părintele Adrian McLeish a fost condamnat la 6 ani de închisoare pentru colaborare și schimb de fișiere cu cel puțin 9 pedofili din Suedia, Germania, Noua Zeelandă, Franța, SUA etc. McLeish deținea materialele obscene pe două discuri, pe care le-a numit *nice disc* și *naughty disc* (discul „plăcut” și discul „obraznic”), fiind cercetat pentru 12 capete de acuzare: nu doar pentru pornografie infantilă, ci și pentru acostarea copiilor în scopuri sexuale pe Internet [1, p.49].

Unul din puținele cazuri de condamnare a femeilor pentru pornografie infantilă a fost cel al Fionei Hyett [2], care își impunea fiica de 13 ani să-și arate sânii pe un webchat, neținând seama de protestele fiicei, care considera un asemenea comportament ca fiind „brutal și de-a dreptul dezgustător”. Hyett, în vârstă de 42 de ani, a fost condamnată la 4 luni de detenție.

Multe dezbateri și controverse a generat secțiunea 1(1)a din actul PCA din 1978 ce se referea la fapta *de a face sau a permite să se facă (sau a produce) o poză (sau o pseudopoză) cu un copil* (to take or to permit to be taken (or to make) any indecent photograph or (pseudo-photograph) with a child), care a creat incertitudini în ceea ce ține de downloadarea imaginilor transmise pe e-mail. A apărut întrebarea dacă constituie o producere de materiale indecente salvarea informației obscene pe calculator? În cazul Bowden, Curtea de Apel s-a pronunțat în felul următor: prin salvarea imaginii, operatorul face ca imaginea să fie creată și eventual să existe pe ecranul calculatorului. Imaginea poate să rămână pe ecranul calculatorului pentru o secundă sau pentru un timp mai îndelungat. Totuși, creșterea considerabilă a condamnărilor pentru secțiunea 1 din PCA între anii 2000 și 2003 a dovedit că această modalitate de producere în realitate constituie nu altceva decât posesie de pornografie.

De asemenea, în cazul *Wild*, Comitetul Consultativ al Curții de Apel a propus individualizarea pedepsei și diferențierea sancțiunilor pentru pornografia infantilă, ținând cont de doi factori:

- natura materialelor indecente (de la imaginile prezentând nuditate și poze erotice până la abuz, bestialitate, sadism);
- nivelul implicării infractorului în fapta ilicită (de la posesie pentru uz propriu a materialelor până la comercializare și distribuire pe scară largă) [1, p.69].

La capitolul natura materialelor indecente, Comitetul a delimitat tipurile acestor materiale în 5 niveluri: imagini reprezentând nuditate sau pozare erotică fără activități sexuale; activitate sexuală între copii, inclusiv masturbația de către un copil; activitate sexuală non-penetrativă dintre un adult și un copil; activitate sexuală penetrativă dintre un adult și un copil; sadism sau bestialitate.

Astfel, pentru fiecare tip de participare a infractorului în verigile pornografiei infantile este prevăzută și o sancțiune corespunzătoare, ținându-se cont de circumstanțele cauzei.

Considerăm o asemenea delimitare utilă și bine gândită, care urmează să fie luată în considerare de judecători la individualizarea pedepsei. Bunăoară, un individ care a posedat în scopuri personale câteva imagini cu copii dezbrăcați nu poate fi condamnat la aceeași pedeapsă ca și cel care a produs și distribuit înregistrări video pedo-pornografice cu conținut sadic.

Totodată, legiuitorul englez a prevăzut circumstanțe agravante pentru:

- demonstrarea sau distribuirea materialelor unui copil;
- numărul imaginilor impunător de mare;
- utilizarea materialelor în scop comercial;
- publicarea lor în rețeaua Internet [1, p.76].

Protection of Children Act are o istorie de 27 de ani, suferind multiple modificări, începând cu infracțiunile ca posesia de materiale obscene și finalizând cu cele generate de evoluția noilor tehnologii (cum ar fi producerea de pseudoimagini).

Au fost necesare prevederi referitoare la răspunderea pentru infracțiunile adiacente pornografiei infantile, care au fost introduse în Criminal Justice and Court Service Act din 2000. Actul, prevedea, la fel, pedepse mai aspre ținând cont de nivelul de pornografie infantilă săvârșit.

Analizând anexele privind dinamica infracțiunilor de pornografie infantilă în Marea Britanie, observăm o creștere îngrijorătoare a numărului acestora pe parcursul anilor.

Ca și în alte state, în Federația Rusă la fel s-a observat tendința de creștere a infracționalității pornografice. Dacă în 1990 au fost înregistrate 100 de cazuri de răspândire a pornografiei, atunci în 1996 – deja 1005 [14, p.229].

În ce privește Republica Moldova, pe parcursul anilor 2008-2013 numai în municipiul Chișinău au fost pronunțate 12 sentințe pentru pornografie infantilă (în cadrul Judecătoriei sectorului Buiucani – 2 și în cadrul Judecătoriei sectorului Centru – 10); la moment pe rol se află în Judecătoria sectorului Centru o cauză intentată conform articolului cercetat. Înregistrarea unei infracțiuni similare a avut loc la 21.01.2013 de către CP Soroca, în Registrul nr.2, în baza raportului de autosesizare a șefului Biroului de moravuri și minori, cu expedierea conform competenței către Centrul pentru combaterea traficului de persoane din cadrul MAI. Potrivit cazului, un bărbat a întreținut relații sexuale cu minora E.R. născută în 1996, iar raportul sexual al acestora a fost postat pe google. Organele specializate pentru exercitarea urmăririi penale pe infracțiunile de pornografie infantilă, pe lângă CCTP, sunt Centrul pentru combaterea crimelor informatice din cadrul IGP, precum și Secția prevenire și combatere a traficului de ființe umane și Secția tehnologii informaționale și investigații ale infracțiunilor în domeniul informaticii din cadrul Procuraturii Generale.

La fel, conform statisticilor Procuraturii Generale, de la începutul acestui an au fost comise infracțiuni în privința a 453 copii, inclusiv victime ale infracțiunilor cu caracter sexual – 79 copii și ale violenței în familie – 50 copii [7].

Pornografia infantilă nu mai este astăzi singura amenințare care se profilează în mediul virtual la adresa minorilor. Tehnologia, la rândul ei, a avansat, punând la dispoziția celor interesați sistemele de file sharing care îngăduie accesarea de imagini cu conținut pedofil în mod gratuit și într-o manieră ce asigură anonimitatea utilizatorilor.

Jocurile on-line părăsesc și ele neutralitatea utilizării, pentru care au fost gândite, în special cele care asigură interacțiunea dintre mai mulți utilizatori și care sunt axate pe fantezii și interpretarea de roluri, facilitând contactul cu minori și, în acest fel, posibilitatea de a-i atrage în relații periculoase.

Există multe motive pentru care părinții cumpără computere copiilor. Unul dintre principalele este teama de „stradă”. Partea pozitivă a unei astfel de educații este evidentă: copilul obsedat de calculator cu plăcere stă acasă. El are nevoie de cineva cu care să facă schimb de CD-uri cu jocuri, cineva cu care să împărtășească secretele și subtilitățile setărilor acestora; el are un nou cerc de prieteni, filtrat, nu în ultimul rând, din punctul de vedere al bunăstării: un calculator util pentru jocuri nu este unul din cele mai ieftine. Astfel, în lumea jocului, copilul are o șansă mai mare de a-și face prieteni copii din familii cu statut social înalt. Efectele negative constau în reducerea libertății de a alege un loc în societate. Precum menționează unii autori, copilul în lumea noastră este un așa-zis extraterestru [11].

Normele sociale reale sunt complexe, variabile și inconsecvente. Asimilarea lor este dificilă. Un elev de clasă întâi poate recunoaște în fața profesorului că a greșit și va fi susținut de colegi în această faptă, pe când în clasă a opta exact același act poate provoca batjocură din partea colegilor. Dacă un copil are posibilitatea de a încerca comportamentul, inițial, într-un joc pe roluri, acesta mai puțin probabil va face greșeli în viața reală.

Totuși, a cunoaște regulile nu neapărat înseamnă și a le respecta. O altă funcție a jocului pe roluri este dezvoltarea aptitudinii de a lua independent decizii.

Л.С. Выготский menționează: „Copilul într-un joc acționează la un nivel minim de rezistență, adică el face ceea ce vrea mai mult... În același timp, el învață să acționeze la un nivel de rezistență mai mare: respectând regulile, copiii refuză ceea ce vor, bunăoară supunerea unor anumite reguli și refuzul de a acționa într-un mod haotic este și calea spre satisfacția maximă în joc” [12].

Pe parcursul ultimilor ani observăm schimbări radicale în reprezentările privind petrecerea plăcută a timpului în fața calculatorului. Acest lucru este cauzat de răspândirea spațiilor virtuale interactive și a jocurilor erotice computerizate.

Erotismul este prezent în aproape toate domeniile culturii, este utilizat în pictură, sculptură, literatură și film, muzică și publicitate. Acesta este unul dintre cele mai puternice arhetipuri. (Din punctul de vedere al psihologilor, toate jocurile pe calculator se disting în primul rând prin arhetipul lor: arhetipul șah a condus la dezvoltarea jocurilor strategice, arhetipul labirint – la dezvoltarea celor de tipul „first person shooter”). Arhetipul poate fi trezit doar de imaginile ce îi vor corespunde. La etapa actuală, utilizarea deplină a eroticității în jocurile video este imposibilă din cauza puterii insuficiente a calculatoarelor personale.

Până când erotica folosește doar Quest-ul. Utilizatorul vede pe ecran un text, unele cuvinte fiind evidențiate cu culoare. Printr-un click se deschide un alt set de cuvinte ce se atribuie celui anterior. În locul cuvintelor pot apărea imagini. Astfel, click-ul pe acestea dă start unui film video ce durează de la câteva secunde până la câteva minute, imitând scene erotice sau acte sexuale.

Ca un exemplu tipic de utilizare a erotismului într-un Quest poate servi jocul „Sirenele Spațiale”. Acesta constă într-un set de clipuri video individuale cu durata de 2-3 minute, similare în calitate cu a cincea – a șaptea copie VHS. Fiecare filmuleț prezintă comportamentul unei femei într-o anumită etapă a actului sexual și într-o anumită poziție, unghiul de prezentare fiind selectat astfel încât jucătorul să se poată ușor imagina în loc de partener. Scopul jocului este de a satisface o femeie virtuală. Femeia este complet vizibilă, iar partenerul ei – nu, doar mâinile sau o anumită parte a corpului [11].

Deducem că fiecare părinte, în scop de protejare a copiilor de influența jocurilor computerizate, urmează pur și simplu să atragă atenția asupra tipurilor de joc care sunt practicate și adorate de odraslele lor. Nu toate jocurile sunt distructive, existând și cele care stimulează copilul pentru a-și realiza ulterior un vis, o aspirație. Alegerea corectă a jocului va contribui la formarea individualității minorului.

Bibliografie:

1. AKDENIZ, Yaman. *Internet Child Pornography and the Law: National and International Responses*. Istanbul Bilgi University, Turcia, 2008. 326 p.
2. Cazul R. versus Fiona Hyett, 14 martie 2000.
3. EKO, L. *New Media, Old Mania: Regulation of Online Child Pornography Under European Union and American Law*. Material prezentat la a 56-a conferință anuală a asociației International Communication Association (ICA), Dresden, Germania, iunie 2006, p.16-17.
4. http://en.wikipedia.org/wiki/Child_Online_Protection_Act
5. http://en.wikipedia.org/wiki/Children's_Internet_Protection_Act
6. http://en.wikipedia.org/wiki/Communications_Decency_Act
7. <http://procuratura.md/md/news/1211/1/5487/>
8. <http://www.law.cornell.edu/uscode/text/18/2256>
9. JASPER, M. *The law of obscenity and pornography*. Oceana's Legal Almanacs: Law for the Layperson Oxford University Press, USA; ediția a II-a, 2009. 196 p.
10. OST, S. *Child Pornography and Sexual Grooming: Legal and Societal Responses*. Cambridge Studies in Law and Society, 2009. 288 p.
11. БУРЛАКОВ, И.В. *Ното Gamer: Психология компьютерных игр*. Москва: Независимая фирма Класс, 2000. (Библиотека психологии и психотерапии, вып. 86). <http://weabreading.ru/>
12. ВЫГОТСКИЙ, Л.С. Игра и ее роль в психическом развитии ребенка. В.: *Вопросы психологии*. 1966, №6, с.71.
13. КРУК, Р. *Сексуальность* <http://weabreading.ru/>
14. ПУДОВОЧКИН, Ю.Е. *Ответственность за преступления против несовершеннолетних по российскому уголовному праву*. Санкт-Петербург: Юридический центр Пресс, 2002. 293 с.

Prezentat la 04.02.2014